

Ilegat

Sir Ken Robinson, un cavaller al rescat de l'educació

per Ana Moreno

TRIBUT A SIR KEN ROBINSON

La Covid-19 ha posat en escac el món, tots els sistemes trontollen, també l'educatiu. Per a sortir d'aquesta ja no funcionen les antigues dinàmiques i maneres de pensar, necessitem innovar, fer les coses d'una forma diferent. Això és possible gràcies a una gran amiga, encara que bastant desconeguda per molts, la creativitat. Segons el recentment desaparegut professor Sir Ken Robinson, la creativitat és la capacitat humana natural, més abundant i també més necessària per a la supervivència de l'ésser humà.

L'any 2006, a la conferència TED de Califòrnia, Sir Ken donà un toc mortal al món educatiu "les escoles estan matant la creativitat", va dir. El seu crit es va sentir en tot el planeta, amb més de 60 milions de visualitzacions, s'estima que 380 milions de persones en 160 països han escoltat les seves paraules. Per descomptat ningú no va quedar indiferent, a uns els va semblar un visionari, a uns altres un boig, i no a pocs un provocador que buscava popularitat. No obstant això, si tornem a sentir la mateixa conferència avui, segurament la nostra opinió serà diferent. En la seva xerrada de tot just 20 minuts parla de manera amena i simpàtica, de tres coses: de l'extraordinària evidència de la capacitat creativa amb la qual neix cada ésser humà, que no tenim ni idea del que passarà en el futur, i finalment de l'interès que desperta l'educació a tots els nivells.

Però, qui era Ken Robinson? Cavaller de la Reina Isabel II d'Anglaterra des de 2003. Per què va merèixer aquest honor?, i com va arribar a abanderar una revolució educativa?

Ken Robinson va néixer el 1950, fill d'una família de classe treballadora amb set fills. Als quatre anys va contraure la poliomielitis que li va deixar importants seqüeles i el va obligar a assistir a un col·legi per a nens amb necessitats especials. Quan encara era un nen el seu pare va tenir un accident laboral que el va deixar tetraplègic. No obstant això, gràcies a la seva tenacitat i al suport familiar va aconseguir estudiar a la universitat i fer estudis de doctorat. La seva tesi doctoral va ser sobre les possibilitats del drama i el teatre en l'educació.

Entre els seus nombrosos treballs d'assessorament, docència i recerca

destaquem, que va ser director del projecte "The Arts in Schools Project", per a millorar l'aprenentatge de les arts a les escoles d'Anglaterra i Gal·les. Durant 12 anys va ensenyar educació artística en la Universitat de Warwick, sent portaveu del propi departament i acabant com a professor emèrit de la mateixa universitat.

A la fi dels 90 el Ministre d'Educació i Ocupació britànic li va encarregar un comitè consultiu nacional sobre educació creativa i cultural. Aquest comitè va realitzar la major recerca nacional sobre la importància de la creativitat en l'educació i l'economia del Regne Unit. I va publicar l'anomenat, informe Robinson, el títol real del qual era "Tots els nostres futurs: creativitat, cultura i educació". L'informe posava en relleu l'escàs paper que fins llavors havia rebut la creativitat i la importància que

sobre ella requeia el futur del país i de la pròpia humanitat. The Times va publicar sobre l'informe: *"Aquest informe planteja alguns dels temes més importants amb els quals s'enfronten els negocis en el segle XXI. Hauria de tenir a cada director executiu i director de recursos humans colpejant la taula i exigint accions"*.

Va utilitzar la creativitat per a resoldre conflictes de tota mena i va treballar amb ministres tot essent la figura central en la creació d'una estratègia per al desenvolupament de la creativitat i l'economia que va formar part del Procés de Pau amb Irlanda del Nord.

Va ser un dels quatre assessors internacionals del govern de Singapur per a crear l'estratègia que els va portar a ser l'entorn creatiu del sud-est asiàtic. Ha estat aclamat per la revista Fast Company com un dels "pensadors d'elit en creativitat i innovació".

El 2003 la Reina Isabel II el va nomenar cavaller pels seus serveis a les arts. A més Sir Ken era feliç donant suport a organitzacions benèfiques.

El seu pensament es recull en tres dels seus principals llibres. El primer d'ells ho va editar el 2001 "Fora de les nostres ments: aprèn a ser creatiu". Del que John Cleese va dir "Ken Robinson escriu brillantment sobre les diferents formes en les quals la creativitat és infravalorada i ignorada en la cultura occidental i especialment en els nostres sistemes nacionals d'educació". El segon

Per què la creativitat és la competència més important per al futur de la humanitat i el planeta?

A man with short, light-colored hair and glasses is smiling and speaking at a podium. He is wearing a dark suit jacket, a light-colored striped shirt, and a dark tie with a white floral pattern. His hands are clasped in front of him. To his right, a glass of water sits on the podium. The background is dark and out of focus.

“La creativitat és la capacitat humana natural, més abundant i també més necessària per a la supervivència de l'ésser humà.”

llibre, "L'element: com trobar la teva passió, pot canviar-ho tot" va ser publicat per Penguin l'any 2009 i traduït a 21 idiomes. L'element es refereix a l'experiència del moment en què el talent personal es troba amb la passió personal. Aquesta trobada, argumenta, és quan som més nosaltres mateixos, ens sentim més inspirats i aconseguim el millor. El llibre es basa en històries d'artistes creatius. El tercer llibre "Escoles creatives", es va publicar el 2015 i està inspirat en la seva famosa xerrada TED "Com l'escola mata la creativitat". En ell vol donar una resposta a tots aquells que el van escoltar i no van entendre a quina revolució es referia.

Tota la seva obra adquireix, en moments com els actuals, una dimensió especial. Les seves propostes reformistes sobre educació i el paper que la creativitat hi hauria de jugar, ja no són merament idees sinó que s'han convertit en una urgència per a tots els sistemes educatius del món.

Aquest article està dedicat a recollir part del seu gran llegat. Per això s'han triat algunes de les seves idees més representatives sobre el

que era la seva passió, la millora de l'educació, que es recullen en el seu llibre "Escoles creatives".

MILLORS IDEES DE SIR KEN PER A LA TRANSFORMACIÓ QUE NECESSITEM

L'educació necessita una transformació. L'educació és, en efecte, la nostra major esperança. Però no el vell estil fruit de la Revolució Industrial, sinó un nou sistema educatiu que ens ajudi a enfrontar-nos als desafiaments actuals i que potencii els talents naturals que tots tenim a dins. No es tracta de reparar el sistema sinó de canviar-lo i transformar-lo.

Finalitat de l'educació. Per a poder transformar l'escola el primer pas és revisar la finalitat de l'educació. La finalitat de l'educació és capacitar els alumnes perquè comprenguin el món que els envolta i coneguin els seus talents naturals a fi que puguin realitzar-se com a individus i convertir-se en ciutadans actius i compassius. "L'educació és la nostra major esperança. Però no el vell estil fruit de la Revolució Industrial, sinó un

"La finalitat de l'educació és capacitar els alumnes perquè comprenguin el món que els envolta."

nou sistema educatiu que ens ajudi a enfrontar-nos als desafiaments actuals i que potencii els talents naturals que tots tenim a dins. No es tracta de reparar el sistema sinó de canviar-lo i transformar-lo".

Com es pot formar part d'aquest canvi? Podem començar per distingir tres formes de discernerment: una crítica de la situació actual, una visió de com hauria de ser i una teoria transformadora per a passar de l'una a l'altra.

Aquesta revolució es fonamenta en: la fe en la vàlua de l'individu, en el dret a l'autodeterminació, en el potencial d'evolució i de realització personal de l'ésser humà i en la importància de la responsabilitat cívica i del respecte als altres.

L'educació és un procés orgànic, no industrial.

Tracta amb persones vives, que tenen emocions, sentiments, talents i circumstàncies vitals. Es veuen influïdes pel que succeeix i, també, influeixen en la vida dels altres. Poden oposar-s'hi o col·laborar-hi, implicar-s'hi o desentendre-se'n. Així doncs, és bàsic entendre que les persones es desenvolupen en unes determinades condicions i en unes altres no.

Els quatre principis fonamentals del seu desenvolupament serien:

- **Salut:** benestar de l'alumne en el seu conjunt: intel·lectual, físic, espiritual i social.
- **Ecologia:** interdependència clau de tots aquests aspectes del desenvolupament de cada alumne i en el conjunt de la comunitat.
- **Justícia:** conrear els talents i el potencial de tots els alumnes, al marge de les seves circumstàncies, i respecte a les funcions i responsabilitats dels qui treballen amb ells.
- **Cautela:** crear condicions òptimes per al desenvolupament humà basades en la compassió, l'experiència i la saviesa pràctica.

Es tracta de vigoritzar una cultura orgànica en els centres mateixos.

Vuit Competències fonamentals.

Els quatre fins de l'educació suggereixen al seu torn vuit competències fonamentals que les escoles haurien de facilitar als seus alumnes perquè tinguin èxit en les seves vides:

- **Curiositat:** capacitat de fer preguntes i d'explorar com funciona el món.
- **Creativitat:** capacitat de generar noves idees i posar-les en pràctica.
- **Crítica:** capacitat d'analitzar la informació i idees i elaborar arguments i judicis raonats.

- **Comunicació:** capacitat d'expressar pensaments i sentiments amb claredat i confiança en una diversitat de mitjans i formes.
- **Col·laboració:** capacitat de col·laborar constructivament amb altres persones.
- **Compassió:** capacitat de posar-se a la pell d'altres persones i actuar en conseqüència.
- **Calma:** capacitat de connectar amb la vida emocional interior i desenvolupar un sentit d'harmonia i equilibri personal.
- **Civisme:** la capacitat d'implicar-se constructivament en la societat i participar en els processos que la sustenten.

Dirigir amb principis. Tota gran experiència d'aprenentatge gira entorn de dues figures fonamentals: l'aprenent i l'educador. *Perquè una escola destaquï, fa falta una tercera figura: un líder brillant que aporti idees, experiència i un coneixement profund de la mena d'entorns en els quals els aprenents poden i volen aprendre.*

L'alt rendiment està impulsat per la motivació i l'ambició, i els grans líders saben com despertar totes dues emocions en un esperit humà. Poden infondre esperança als qui l'han perdut, insuflar determinació als desesperats i orientar els extraviats. A més de visió, un gran líder necessita suport, mitjans i destreses.

CONCLUSIÓ

Benjamí Franklin era conscient que una educació liberal i eficaç era

fonamental per a fer florir el somni americà. En una ocasió va dir que hi ha tres classes de persones: les que són inamovibles, les que són movibles i les que es mouen. Algunes persones no veuen la necessitat de canviar i no volen fer-ho. El corrent i el temps juguen a favor de la renovació, i és possible que els vents del canvi els deixin enrere. *Benjamí Franklin en una ocasió va dir que hi ha tres classes de persones: les que són inamovibles, les que són movibles i les que es mouen.*

Les que són mòbils veuen la necessitat de canviar. Col·laboreu amb elles i estímulen la seva energia; creeu associacions i forgeu somnis i plans.

Finalment hi ha les que es mouen: representen els agents de canvi que són capaços d'imaginar un futur diferent i que volen fer-ho realitat actuant personalment i col·laborant amb altres persones. Saben que no sempre necessiten que se'ls autoritzi per a això. Com va dir Gandhi, si volem canviar el món, hem de ser el canvi que volem veure. Perquè, quan moltes persones es mouen això crea un moviment. I si aquest moviment té prou energia, llavors es converteix en una revolució. I això és just el que necessitem en l'àmbit educatiu.

Benvolgut Sir Ken, moltes gràcies per lluitar a la fi de deixar un món molt millor de com el vas trobar. Descansi en pau.